

(106)

Ermita à Fontor 5-IX-40

Maria meva sempre engorada. Anir a la tarda em portarem dues car-
tets beves, la del diumenge i dilluns. No cal que et digui la gran ale-
gria que em produí el tros de periòdic que li adjuntava. Per cert que en
el mateix correu rebíem el periòdic, que em enviava un amic. La no-
ticia és bona. Jo l'esperava, sinó aquesta al meny una que regula-
ritzés la nostra situació ací França. Ara ja és clar. Embarcassí el que
vulgui i mentrestant estem tots sota la protecció de la bandera mexicana.
Figura't l'alegria que hauria produït la noticia als camps, on hi
avia els concentrats una perspectiva negríssima, cas que no hi hagússí
res d'evacuació. Jo t'asseguro que haurien estat a dotzenes la gent de
responsabilitat que haurien guanyat Espanya, abans de que qualrevol
dia la dirigessin ací impotents i en les condicions més dolentes. Anir vaig
rebre carta d'aquell xicot de Cervera del camp del Bran. Ja em diu
que mengem millor des de fa uns dies. Naturalment que a l'escriure
ignorava la gran noticia. Per la meua part l'alegria és doble. Jo no
podia confiar en sortir però temia que les coses es compliquessin i
que l'hivern m'agafés ací. Creu que el temia. Les nostres condicions de
vida ací s'haurien complicat a no poder més. Les condicions de la que-
da en dormim, agraïades pels dies de pluja i ven sense guanyar un sou
etc. etc. Figura't quin províndre, veneta meua. I que la cosa estava per
no fer el boij. Sortir d'ací incontroladament, tal com estaven les coses
no era cap solució. I'expusava que se'ns a marx de qui caiguéssim
et juguéssim una mala passada obligant a visitar al Ramonet. Ara

Les coses han canviat i espero cartes i penso segons el que diguin i controlas, me aviat, arribant-me on sigui per a precipitar la sortida que no voldria dir del, últims. Amb això crec. M'ha m'ha, que interpreto bé el teu pensament i com jo tens febre ja per a deixar aquesta terra, no? Avui escrivé a en Cotofreda i potser m'arribi allí qualsevol dia segons el que digui. En fi, ja veus com el teu home no s'equivoça gaire, eh, morosa meua?

I ara a les teves cartes. Et diré hi crec que t'ho diria ja en una postal que vaig rebre la foto del Janó, i et diria que li digueris, que qualsevol dia l'escrivia, ho recorde? Ahí vaig rebre les dues fotos. Estan molt bé. Diris que en la que hi està tu far cas de tristeta. És cert però està molt maca. Quin tip de retratar-te, noia. Ací em viupé abans d'ahir a retratar l'any per la cosa de la documentació. Si calgués fer-se fotos crec que caldria allunyar-se una trentena de quilòmetres. M'agrada molt la foto aquell i el matrimoni Loranca està molt bé també. Ell està relativament com abans no? És que et dic les teves cartes em porten una alegria immensa. Ara que la regona d'ahir em deixà un regust de tristeta. Neneta meua, fora de les tripes cor, però no et disgustis per res del món amb la mare. Certament que ella téndria el caràcter un xic esquerp a estona però no dubto que t'estimaria. Més, així s'acaba. Aviat tornaràs a dir meua meua de tu i del teu Pape i val la pena de reaccionar sempre en el sentit positiu. Però he lamentat i em pegaria jo mateix de bufetades al veure la meua impotència per a treure't d'aquí i portar-te voreta meua, amb tota comoditat. No ha pogut ésser i crec que deu sofert molt que així no fos. Recorda't que

a l'acomiar-nos aquell matí plujós de l'abril so que em prometíes.
Fes-ho, canta i riu sempre. No voldria que quan això, fineix s'emportessin
aquesta part un record amarg teu. Tu ho faràs. Fas bé, Maria meva, de
dir-me les coses i desahogant-te en mi. Jo m'ho comprenc la cosa i si et
dic so que he dit no és com a retret ni molt menys. Si etic segur que
tu hi ets ben d'acord, no. Maria de l'ànima?

Això s'acaba. Ben aviat penso retrobar-te i els dos juntets,
sense cap taca i refet el nostre niu. farem de la vida que em resta
el cant etern de l'alegria i la felicitat. Viurem i aviat, estiguis-me
ben certa. Tu s'acaba el no viure. Crea, neneta, que he vivint aquests
llarguissims mesos, emportat per l'illusió de que ben aviat vindrien els
dies clars i verans per nosaltres dos. Jo crec que sense tu, segur que no
hauria perdut el cap per retornar allà baix, heio que hauria caigut
malalt i potser a hora d'ara faria malves, d'això si que n'estic cert.

Ha no. Et tinc a tu ací reunint amb mi la vida amarga i els dos em
el heu endolgit sempre i en tot hora. Les teves cartes han estat per a
mi com un aliment indispensable. Jo com tu he compadit molt als
desgraciats que no tenien ací a ningú que els donés alé i els portés alegria.
Com heu vivint molts, sense una carta, sense ningú que és records d'ells,
Compara't amb aquests i veuràs que heu estat felixos en miy de tanta
dolor. Compara't amb qui com en Bergé etc, han sofert per la llengua
nia de frontera, per haver tingut el seu íter estimat empersonal allà
i veuràs com no tenen valor les nostres lamentacions.

Si, neneta meva, vindran els dies bons. Jo ja els sento aprop

Nene: Tres quatre còpies d'aquesta
foto i dis-me que talen., d'acord?

i aviat els rebrejem.

Ja veus la Canals i les Costes. Mira que si llegeixen allò la notícia
quedaran petrificades. I menys mal que no coneguin coses pitjors i si sola-
ment la llibertat. Jo tenc per la Canals. A Farragosa, com a Lleida
tot hom es correu i regu que la passara malament. Les Costes ja es tra-
ta de Barcelona i si algi molt particular no els vol mal, pesaran
ben desaparebudes. No estranyis no rebre noves revs. Es relativament
d'hora i considero una indiscreció el telegrama aquell que posaven
des de Boltaña. Allí que tot deí no voldria altra cosa que vindre ací
si ací li hagués la meú petita possibilitat de vida. Esperem i al menys
que poguessin gaudir de llibertat relativa.

Beí, Maria meua, no et pots pas queixar avui. Que meú vol-
dria el teu Pape que dedicarte un paull d'hores diariament. No pots
pas ére. Ara t'escric a la lleum de l'espelma i estic ben cansadet.
No pares gens. Ara una cosa, ara una altra. De sol a sol no et
quedra novés que l'horsete del migdia i aquesta la donno com un
benent.

Ja has rebut novs de Cervera i Vilanova? Estic un xic in-
tranquil per la sort del pare. Ara que espero les bones notícies. No
els podrem perdurar mai ni jutjen una mala pasada. Allí ha d'ére
un infern si comparem amb el nostre viure. Quanta tragèdia!
Quant patir! Tot hom meú despendijat, tot desfet.

Mocorota meua, saluda a Mamé, Constan matrimoni i a Marcell
i Janó.
Per a tu, els petons i l'auró pur del que
serà sempre teu ben teu Peny